

31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet	
az igazságügyi szakértői működésről	
Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 31. § (5) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § h) pontjában foglalt feladatkörömben a következőket rendelem el:	
I. Fejezet	
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	
A szakértő eljárása, a szakértői vizsgálat	
1. § (1) Az igazságügyi szakértői tevékenységre feljogosított (a továbbiakban: szakértő) által lefolytatott vizsgálatra és a szakvélemény-adásra - törvény eltérő rendelkezésének hiányában - e rendelet szabályait kell alkalmazni.	
(2) A szakértő vizsgálat alapján ad szakvéleményt.	
2. § A szakértő kezdeményezheti a kirendelés alól történő felmentését, ha a kirendelő a szakértő kérésére nem biztosítja a szakértő által megjelölt, a szakértői tevékenység ellátásához szükséges adatokat, felvilágosítást, iratokat és vizsgálati tárgyakat, és e nélkül a kirendelés nem teljesíthető.	
3. § A vizsgálaton megjelent tanú kérelmére a szakértő a vizsgálat befejezésekor e rendelet melléklete szerinti igazolást állít ki.	A szakértő az igazoláson szereplő adatokat a tanú önkéntesen átadott igazolványa(i) alapján állapítja meg. Az ekkor igazolt utazási adatokat a tanúnak értelemszerűen bizonyítani kell tudnia.
Tárgy vizsgálata	
4. § (1) A szakértő a vizsgálatra kapott tárgyat laboratóriumi körülmények között is megvizsgálhatja, és szükség esetén mintavételt végezhet. A vizsgálat,	NBSZ: A 4. §-a szerint a szakértő szükséges esetben jogosult mintavételt végezni, amelynek helyéről és

<p>illetve mintavétel helyéről és időpontjáról a kirendelő szerv, vagy annak rendelkezése alapján a szakértő értesíti az eljárás azon résztvevőjét, akinek a vizsgálaton vagy a mintavételen való jelenlétét az eljárási jogszabályok kötelezővé vagy lehetővé teszik.</p>	<p>időpontjáról - a kirendelő szerv erre irányuló rendelkezése alapján - köteles értesíteni az eljárás mindazon résztvevőjét, akinek jelenlétét a jogszabályok kötelezővé vagy lehetővé teszik.</p> <p>Az esetek többségében azonban a szakértőt kirendelő határozat nem tartalmazza ezeknek a személyeknek sem a nevét, sem az elérhetőségét, ezért a szakértő nem tud eleget tenni ennek a jogszabályi kötelezettségnek.</p>
<p>(2) A szakértő a tárgy azonosításával, kezelésével és őrzésével kapcsolatban a jelenlévőkhöz a kirendelő szerv részéről eljáró személy távollétében is közvetlenül kérdéseket intézhet.</p>	
<p>5. § (1) A szakértőnek a rendelkezésére bocsátott vizsgálati tárgyat lehetőség szerint eredeti állapotát megőrizve, roncsolásmentes és utólag rekonstruálható módon kell megvizsgálnia.</p>	
<p>(2) Ha a vizsgálat során az (1) bekezdésben foglaltak nem biztosíthatók és a vizsgált tárgy megváltozik vagy megsemmisül, annak egy részét lehetőleg az eredeti állapotban úgy kell megőrizni, hogy az azonoság, illetve a származás megállapítható legyen.</p>	
<p>(3) Ha a vizsgálatot a (2) bekezdésben foglaltak szerint nem lehet elvégezni, a tárgy megváltozásával vagy megsemmisülésével járó vizsgálat előtt a tárgy jellemző adatait jegyzőkönyvbe kell foglalni, és a tárgyról szükség esetén fénykép- vagy videofelvételt kell készíteni, illetve azt más, a későbbi azonosításra alkalmas módon kell rögzíteni. A papír alapú fényképet, illetve a videofelvételt a szakvéleményhez csatolni kell.</p>	
<p>(4) A (2) és (3) bekezdésben foglalt esetben a vizsgálat elvégzéséhez a szakértő köteles beszerezni a kirendelő szerv vagy megbízó előzetes írásbeli hozzájárulását. A szakvélemény előterjesztésére meghatározott határidőbe nem számít be a szakértő jelzése és a kirendelő szerv vagy megbízó írásbeli válasza között eltelt idő.</p>	
<p style="text-align: center;">Személy vizsgálata</p>	
<p>6. § (1) Ha a kirendelő szerv az eljárás valamely résztvevőjét vizsgálaton vagy mintavételen való megjelenésre kötelezte, a szakértő - a kirendelő szerv</p>	

<p>rendelkezése szerint - a kirendelő szerv részéről eljáró személy távollétében is végezhet mintavételt vagy vizsgálatot, ez utóbbi során a vizsgált személyhez kérdést intézhet. Ezek helyéről és időpontjáról a szakértő az eljárás vizsgálat vagy mintavétel alá vont résztvevőjét értesíti.</p>	
<p>(2) Ha a szakértő a vizsgálat során a kirendeléssel vagy a megbízással nem érintett olyan körülményt észlel, amelynek megítéléséhez a tényállás tisztázása érdekében mintavétel szükséges, köteles erről a kirendelő szervet vagy megbízót - esetleges javaslataival együtt - haladéktalanul tájékoztatni. A szakértő a további intézkedéseket a kirendelő szerv vagy megbízó rendelkezése alapján teszi meg.</p>	
<p>7. § Ha a szakértő a vizsgálat alá vont személyt személyesen nem ismeri, a vizsgálat lefolytatásához köteles a vizsgálat alá vont személy személyazonosságáról a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványból meggyőződni, ilyen igazolvány hiányában pedig a vizsgálat alá vont személyről - hozzájárulásával - fényképfelvételt készíteni és azt az ügy iratai között megőrizni. Ellenkező esetben a szakértő értesíti a kirendelő szervet arról, hogy a vizsgálat nem folytatható le.</p>	
<p>8. § (1) A vizsgálat megkezdésekor a szakértő a vizsgálat alá vont személyt közérthető módon tájékoztatja a vizsgálat céljáról, várható időtartamáról, menetéről és az alkalmazandó vizsgálati eljárásokról, módszerekről, valamint arról, hogy köteles-e magát a vizsgálatnak alávetni.</p>	
<p>(2) Ha a vizsgálat alá vont személy külön törvény szerint nem köteles a vizsgálatban való közreműködésre, a szakértő az (1) bekezdésben foglalt tájékoztatást követően a személy írásbeli beleegyezését kéri arról, hogy a vizsgálatnak magát aláveti. A beleegyezést tartalmazó irat egy példányát a szakértő az ügy iratai között megőrzi, egy példányát pedig a vizsgált személynek átadja.</p>	
<p>(3) Ha a vizsgálat alá vont személy külön törvény szerint nem köteles a vizsgálatban való közreműködésre, és nyilatkozatot nem tesz, vagy a beleegyezést megtagadja, a szakértő erről jegyzőkönyvet készít, és a jegyzőkönyv egy példányának megküldésével a kirendelő szervet vagy a megbízót tájékoztatja.</p>	

A szakvélemény	
9. § (1) A szakértő a kirendelő szerv vagy a megbízó részére - a kirendelés vagy megbízás alapján - a szakvéleményt	
a) írásban,	
aa) postai úton,	
ab) személyesen,	
ac) kézbesítésre meghatalmazott (megbízott) szerv vagy személy útján,	
ad) a kirendelő szerv vagy megbízó kézbesítője útján,	
ae) külön törvényben írt feltételek fennállása esetén elektronikus kézbesítés útján vagy	
b) személyes megjelenés során szóban terjeszti elő.	
(2) Ha az ügyben különböző szakkérdésekben több szakértőt rendelnek ki, vagy később válik szükségessé több szakértő alkalmazása, a szakértői tevékenységeket a kirendelésben meghatározott feladatok, sorrend és együttműködés szerint kell lefolytatni.	
(3) Ha a kirendelő szerv a szakértői csoport vezetőjét jogosítja fel arra, hogy a többi szakértőt bevonja, a (2) bekezdésben foglaltakat a szakértői csoport vezetője határozza meg.	
10. § (1) A szakvéleménynek tartalmaznia kell:	
a) a vizsgálat tárgyára, a vizsgálati eljárásokra és eszközökre, a vizsgálat tárgyában bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat (lelet),	
b) a vizsgálat módszerének rövid ismertetését,	
c) a szakmai megállapítások összefoglalását (szakmai ténymegállapítás),	
d) a szakmai ténymegállapításokból levont következtetéseket, ennek keretében a feltett kérdésekre adott válaszokat (vélemény).	
(2) Ha az ügyben korábban vizsgálat lefolytatására került sor - ide nem értve a szakértői vizsgálatot -, a szakértőnek a szakvéleményben értékelnie kell annak adatait és megállapításait is.	
11. § (1) Ha a vizsgálat több szakértő közreműködésével történt, a szakvéleményben fel kell tüntetni, hogy melyik szakértő milyen vizsgálatot végzett. Ha több szakértő azonos véleményre jut, a szakvéleményt közösen is előterjeszthetik (együttes szakvélemény). Több szakterülethez tartozó szakkérdésben a szakértők a véleményüket	

egyesíthetik (egyesített szakvélemény).	
(2) ¹ Ha a szakvéleményt több szakértő készíti el, az együttes vagy egyesített papír alapú szakvélemény formai kellékeit valamennyi szakértőnek teljesítenie kell.	
(3) Ha a kirendelés vagy megbízás együttes vagy egyesített szakvélemény elkészítésére irányul, a szakértőket a rájuk vonatkozó jogok és kötelezettségek - e rendeletben foglalt kivétellel - önállóan illetik meg, illetve terhelik.	
12. § A szakértő a kirendelő szervet vagy a megbízót - az esetleges javaslataival együtt - haladéktalanul tájékoztatni köteles arról, ha az eljárása során az ügygel összefüggő olyan jelenséget, hiányosságot vagy rendellenességet észlel, amely a tudomására hozott tényállást kiegészíti, módosítja, vagy amely a megválaszolandó kérdések körén kívül esik, de annak értékelése vagy figyelembevétele az ügy megítélése szempontjából szükséges lehet. A szakértő a további intézkedéseket a kirendelő szerv vagy a megbízó rendelkezése alapján teszi meg.	
13. § (1) Ha az írásbeli szakvélemény előterjesztését követően az ügyben a kirendelő szerv további, az eredeti kirendelésben nem szereplő kérdések megválaszolását tartja szükségesnek, a szakértő kiegészítő szakvéleményt ad.	
(2) A szakvélemény homályosságának, hiányosságának, önmagával vagy a szakvélemény előterjesztését megelőzően a szakértő tudomására hozott, bizonyított tényekkel való ellentmondásának kiküszöbölésére irányuló kérdések megválaszolása a szakértői díjazás szempontjából nem minősül kiegészítő szakvéleménynek.	
(3) A szakvéleményre vonatkozó szabályokat a kiegészítő szakvéleményre megfelelően alkalmazni kell.	
14. §² (1) Ha a szakértői díj letétbehelyezésére vagy bizalmi őrzésbe vételére (a továbbiakban e §-ban együtt: letét) került sor, és a szakértő kérésre a kirendelő szerv a letét összegének kiegészítését elrendelte, a szakvélemény előterjesztésére nyitva álló határidő kezdő napja az a nap, amelyen a szakértő a letét kiegészítéséről értesül.	
(2) Ha a szakértő a kirendelő szerv felé határidőben és	

¹ Módosította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 27. § (2).

² Megállapította: 31/2012. (VI. 29.) KIM rendelet 16. § (1). Hatályos: 2012. VII. 7-től.

<p>jogszabályban megjelölt tartalommal jelezte, hogy a szakértői díjra előzetesen letétbe helyezett összeg a szakértői díjat előreláthatóan nem fedezi, de a kirendelő szerv a kirendelés módosítása vagy a letét kiegészítése iránt nem intézkedik, a szakértő kezdeményezheti a kirendelés alól történő felmentését.</p>	
<p>II. Fejezet</p>	
<p>AZ EGYES VIZSGÁLATOKRA VONATKOZÓ ELTÉRŐ SZABÁLYOK</p>	
<p>15. § Ha a kirendelés vagy megbízás e Fejezetben nem szabályozott szakkérdés megválaszolására irányul, akkor a szakértő - ha a véleményadás feltételei fennállnak - a kirendelés vagy megbízás teljesítéséhez szükséges vizsgálatot végzi el, ide értve - annak szükségessége esetén - az e Fejezetben foglalt vizsgálatokat is.</p>	
<p>Orvosszakértői vizsgálatra vonatkozó általános szabályok</p>	
<p>16. § (1) Személy orvosszakértői vizsgálatát - a helyszíni vizsgálat kivételével - olyan helyiségben kell lefolytatni, amelyben biztosított</p>	
<p>a) a vizsgált személlyel történő konzultáció,</p>	
<p>b) a szakértői tevékenységhez szükséges tárgyi eszközök használata és szakszerű tárolása, ide értve - amennyiben a szakértői tevékenység során keletkezik - a veszélyes hulladékot is,</p>	
<p>c) a vizsgált személy fektetésére alkalmas vizsgálóágy,</p>	
<p>d) a kézmosási és fertőtlenítési lehetőség,</p>	
<p>e) az elkülönített váróhelyiség és</p>	
<p>f) a kézmosási lehetőséggel ellátott mellékhelyiség.</p>	
<p>(2) Az orvosszakértői véleményt készítő szakértőnek biztosítania kell az egészségügyi dokumentációnak az egészségügyi adatokra vonatkozó szabályok szerinti tárolását és kezelését.</p>	
<p>(3) Helyszíni vizsgálatnak minősül a vizsgált személy lakóhelyén vagy tartózkodási helyén, a baleset helyszínén, a büntetés-végrehajtási intézetben, a javítóintézetben, a rendőrség épületében és a bíróság tárgyalótermében végzett vizsgálat.</p>	

Igazságügyi orvostani vizsgálat³	
16/A. §⁴ (1) Ha a szakkérdés	
a) sérülések gyógytartamának, keletkezési módjának megállapítására,	
b) életveszély fennállásának véleményezésére,	
c) a 21. § (1) és (2) bekezdésben foglaltak megítélésére,	
d) büntetőeljárársban sérülés által okozott súlyos egészségromlás, maradandó fogyatékoság megítélésére vagy	
e) kártérítési eljárásban sérülés megítélésére	
irányul, igazságügyi orvostani szakértői vizsgálatot kell végezni.	
(2) Ha a szakkérdés egészségügyi tevékenység megítélésének vizsgálatára irányul, úgy igazságügyi orvostani és az egészségügyi tevékenységnek megfelelő klinikai szakkérdés szerinti szakértői vizsgálatot kell elvégezni.	
(3) Ha a szakkérdés holttestrészt vagy csontmaradvány azonosítására irányul, igazságügyi orvostani vagy antropológiai vizsgálatot kell elvégezni.	
(4) Az (1) bekezdésben megjelölt szakkérdések esetében az igazságügyi orvostani szakértői vizsgálat elvégzése mellett más, az esetlegesen felmerülő és igazságügyi orvostani vizsgálatokkal meg nem válaszolható klinikai szakkérdésnek megfelelő szakértői vizsgálatnak is helye van.	
(5) A (2) és (4) bekezdésben megjelölt klinikai szakkérdés vizsgálatát - a kirendelő rendelkezésének megfelelően - szakkonzultáns is elvégezheti.	
Elmeállapot orvosszakértői vizsgálata	
17. § (1) Ha büntetőeljárársban elmeállapot orvosszakértői vizsgálatára kerül sor, a vizsgálatot végző szakértők közül az egyiknek igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan), a másikkak pedig igazságügyi orvostan vagy igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan) képesítéssel kell rendelkeznie.	
(2) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy a terhelt	

³ Beiktatta: 31/2012. (VI. 29.) KIM rendelet 16. § (2). Hatályos: 2012. VII. 7-től.

⁴ Beiktatta: 31/2012. (VI. 29.) KIM rendelet 16. § (2). Hatályos: 2012. VII. 7-től.

a) a cselekményt az elmeműködés olyan kóros állapotában követte-e el, amely őt képtelenné tette a cselekmény következményeinek felismerésére, vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék vagy	
b) elmeműködésének kóros állapota csupán korlátozta-e a cselekmény következményeinek felismerésében, vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék,	
a terhelt elmeállapotának orvosszakértői vizsgálatát kell lefolytatni, amelynek során a szakértő értékeli azt is, hogy a terhelt elmeállapotánál fogva tartani kell-e attól, hogy újabb bűncselekményt fog elkövetni.	
18. § (1) Ha polgári eljárásban elmeállapot orvosszakértői vizsgálatára kerül sor, a vizsgálatot végző szakértőnek igazságügyi pszichiátria (igazságügyi elmeorvostan) képesítéssel kell rendelkeznie.	
(2) ⁵ Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy a vizsgált személynek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége mentális zavara miatt	
a) meghatározott ügycsoportok vonatkozásában tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent vagy	
b) tartósan teljes mértékben hiányzik,	
elmeállapotának orvosszakértői vizsgálatát kell elvégezni.	
19. § Ha az elmeállapot orvosszakértői vizsgálatát a kirendelő szerv hivatalbóli bizonyítás keretében rendeli el, a vizsgálatra a vizsgált személy lakóhelyén vagy tartózkodási helyén akkor kerülhet sor, ha a szakértő kérelmére a vizsgálat helye szerint illetékes rendőrkapitányság a kirendelő szerv döntése alapján a vizsgálat helyszínén biztosítja a vizsgálat zavartalan lefolytatását.	
Fiatalkorú terhelt beszámítási és belátási képességének vizsgálata ⁶	
19/A. §⁷ (1) Büntetőeljárás során, ha a szakkérdés tizenkettedik életévét betöltött, de a tizennegyedik életévét be nem töltött fiatalkorú terhelt beszámítási és belátási képességének vizsgálata, a terhelt beszámítási	

⁵ Megállapította: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (1). Hatályos: 2014. III. 15-től.

⁶ Beiktatta: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (2). Hatályos: 2014. III. 15-től.

⁷ Beiktatta: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (2). Hatályos: 2014. III. 15-től.

<p>képességét a 17. § szerint kell vizsgálni. A beszámítási képesség vizsgálatát követően - ha a terhelt beszámítható - a 17. § szerinti szakértő a belátási képességről is véleményt ad azzal, hogy a belátási képesség vizsgálatához a terhelt klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálatát is el kell végezni.</p>	
<p>(2) A terhelt (1) bekezdés szerinti beszámítási és belátási képességének vizsgálatához szakkonzultánsként gyermek- és ifjúsági pszichiátriai vagy ezzel egyenértékű szakvizsgálóval rendelkező és e képesítése tekintetében az egészségügyi dolgozók működési nyilvántartásában szereplő személyt kell igénybe venni.</p>	
<p>(3) Az (1) bekezdés szerinti klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálatát olyan szakértő végezheti, aki klinikai és mentálhigiéniai gyermek szakpszichológusi vagy ezzel egyenértékű szakvizsgálóval rendelkezik.</p>	<p>drbb: például az ilyen jellegű kitételek a kompetenciarendelethez tartoznak szerintünk</p>
<p style="text-align: center;">Klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat</p>	
<p>20. § (1) Ha a szakkérdés</p>	
<p>a) az egészséges és az egészségestől eltérő, valamint a normán belüli és a normáltól eltérő mentális működés és személyiségvonások,</p>	
<p>b) a speciális feladatok megoldására előnyös, illetve hátrányos személyiségvonások, képességnormák,</p>	
<p>c) az élménybeszámolók háttérét képező lélektani folyamatok,</p>	
<p>d) a magatartás problémák háttérében álló pszichés tényezők,</p>	
<p>e) a pszichotraumatikus élmények következményeinek,</p>	
<p>f) a nevelési hatások,</p>	
<p>g) a gyermek direkt befolyásolásának, vagy bántalmazásának, illetve</p>	
<p>h) a konfliktusos családi működésnek a szülők vagy gyermek személyiségét érintő következményeinek feltárására, leírására, megállapítására, tipizálására, kategorizálására, értékelésére, illetve kizárására irányul, klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálatot kell lefolytatni.</p>	

<p>(2)⁸ Az (1) bekezdésben megjelölt szakkérdések esetében a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat mellett szükség esetén az esetlegesen felmerülő és az (1) bekezdés szerinti vizsgálatnál meg nem válaszolható klinikai szakkérdésnek megfelelő orvosszakértői vizsgálatnak is helye van.</p>	
<p>(3)⁹ A (2) bekezdés szerinti klinikai szakkérdés vizsgálatát szakkonzultáns is elvégezheti. Szakkonzultánsként csak az járhat el, aki az adott szakkérdésnek megfelelő szakvizsgával rendelkezik és e szakvizsgálója tekintetében az egészségügyi dolgozók működési nyilvántartásában szerepel.</p>	
<p>(4)¹⁰ Nem minősül a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia területéhez tartozó szakkérdésnek a vizsgált személy általános szavahihetőségének véleményezése, de a szakértő a vizsgált személy által előadottak élményszerűségét vizsgálja.</p>	
<p>20/A. §¹¹ (1) Klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során a szakértő kizárólag a kirendelésben megjelölt személyt vagy személyeket és a közöttük fennálló, a kirendelés teljesítése szempontjából releváns kapcsolatot vizsgálja.</p>	
<p>(2) Klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során a szakértő a kirendelőtől kapott, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény alapján általa beszerzett, valamint a vizsgálata során keletkezett adatok alapján készíti el a szakvéleményét. A kirendelő eltérő rendelkezése hiányában a szakértő az egészségügyi dokumentációkat a vizsgált személytől vagy az eljárásban szereplő más személytől is beszerezheti. A szakértő véleményében kitér arra is, hogy az egészségügyi dokumentációkat honnan szerezte be, valamint arra is, ha azok beszerzése valamilyen okból sikertelen volt.</p>	
<p>(3) A vizsgálat során a szakértő a vizsgált személy vagy annak törvényes képviselője írásos beleegyezése esetén hangfelvételt készíthet.</p>	

⁸ Megállapította: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (3). Hatályos: 2014. III. 15-től.

⁹ Beiktatta: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (3). Hatályos: 2014. III. 15-től.

¹⁰ Beiktatta: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (3). Hatályos: 2014. III. 15-től.

¹¹ Beiktatta: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (4). Hatályos: 2014. III. 15-től.

<p>(4) A szakértő a vizsgálat során jegyzőkönyvet készít. Nem kötelező a szó szerinti jegyzőkönyv készítése. Az exploráció során a jegyzőkönyvben felvett adatok nem minősülnek a szakvélemény szempontjából tényadatnak, azok a pszichodiagnosztikai vizsgálatok általános eredményeinek konkretizálásában segítenek.</p>	
<p>(5) A szakértő a vizsgálat során a vizsgált vagy a vizsgálaton jelen lévő más - nem a kirendelő szervet képviselő - személy kérdéseire nem köteles válaszolni.</p>	
<p>20/B. §¹² (1) A szakértő a vizsgálat során egyidejűleg több vizsgálati módszert alkalmaz. A kirendelésben szereplő szakkérdésnek megfelelő vizsgálati eljárásokat a szakértő választja meg.</p>	
<p>(2) A vizsgálat része a viselkedés megfigyelése és a szakértő által irányított tematikus kikérdezés. A szakértő kizárólag olyan eljárásokat alkalmazhat, amelyek a pszichodiagnosztikában elismertek és/vagy a gyakorlatban objektív viszonyítási kritériumokkal rendelkeznek, alkalmasak a vizsgált személy vagy személyek vonatkozásában a kirendelő számára releváns információt nyújtani.</p>	
<p>(3) A szakértő a személyiség vizsgálata esetén projektív vizsgálatokat vagy többfaktoros, validitási skálákkal bíró tesztek alkalmaz.</p>	
<p>(4) A szakértő a szülői elidegenítési szindrómát (PAS-szindrómát) nem vizsgálja, ugyanakkor igyekszik feltárni a gyermekre irányuló, véleménynyilvánítását befolyásolni törekvő direkt és indirekt ráhatásokat.</p>	
<p>(5)¹³ A szakértő a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során keletkezett adatok megőrzése során az igazságügyi szakértőkről szóló törvény, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény alapján jár el. A vizsgálat során keletkezett adatokat csak a törvény által arra feljogosított személy - így különösen az ügyben kirendelt másik szakértő - ismerheti meg.</p>	
<p style="text-align: center;">Alkohol, kábítószer, pszichotróp anyag és más bódulatkeltő szer okozta befolyásoltság vizsgálata</p>	
<p>21. § (1) Vérnek, vizeletnek vagy egyéb biológiai anyagnak alkohol, kábítószer, pszichotróp anyag vagy</p>	

¹² Beiktatta: 21/2014. (III. 13.) KIM rendelet 22. § (4). Hatályos: 2014. III. 15-től.

¹³ Módosította: 20/2017. (XII. 21.) IM rendelet 27. § (1).

<p>más bódulatkeltő szer tartalmára irányuló vizsgálata során a szakértőnek értékelnie kell, hogy a vizsgálat alá vont személy a mintavételt megelőzően mely időpontban fogyaszthatott alkoholt, kábítószer, pszichotróp anyagot vagy más bódulatkeltő szert.</p>	
<p>(2) Alkohol, kábítószer, pszichotróp anyag vagy más bódulatkeltő szer fogyasztásának megállapítása esetén a szakértő - a laboratóriumi vizsgálati eredményre figyelemmel - valószínűsíti, hogy a vizsgálat alá vont személy meghatározott időpontban befolyásoltság - alkohol esetében milyen fokú befolyásoltság - állapotában lehetett.</p>	
<p>(3) A szakértői vizsgálatra az 5. § rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a vizsgálati minta megváltozásával vagy megsemmisülésével járó vizsgálat előtt a minta jellemző adatait nem kell jegyzőkönyvbe foglalni és a vizsgálat elvégzéséhez a kirendelő szerv előzetes írásbeli hozzájárulása nem szükséges.</p>	
<p>(4) A szakértő a vizsgálat után megmaradó mintát ellenőrzésre alkalmas módon hat hónapig megőrzi.</p>	
<p>(5) A szakvéleményben a vizsgálati eredményeket számszerűen is fel kell tüntetni.</p>	
<p style="text-align: center;">Forenzikus vegyészszakértői vizsgálat</p>	
<p>22. § (1) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy</p>	
<p>a) a lefoglalt anyag tartalmaz-e kábítószer, pszichotróp anyagot vagy ezek prekursor vegyületeit,</p>	
<p>b) a lefoglalt anyag milyen koncentrációban, illetve mennyiségben tartalmaz kábítószer, pszichotróp anyagot vagy ezek prekursor vegyületeit, illetve</p>	
<p>c) különböző helyen, különböző személyektől lefoglalt kábítószerek, pszichotróp anyagok lehetnek-e közös eredetűek</p>	
<p>a szakértőnek kábítószerek, pszichotróp anyagok és prekursorok szubsztancia alapú vizsgálatát kell elvégeznie.</p>	
<p>(2) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy</p>	
<p>a) a lefoglalt anyag tartalmaz-e robbanóanyagot, pirotechnikai anyagot. vagy ezek prekursor vegyületeit,</p>	NBSZ javaslat
<p>b) a lefoglalt anyag milyen koncentrációban, illetve mennyiségben tartalmaz robbanóanyagot vagy annak prekursor vegyületeit,</p>	

a szakértőnek a robbanóanyagok, illetve prekursor vegyületeik szubsztancia alapú vizsgálatát kell elvégeznie.	
(3) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy	
a) a vizsgált mintán kimutathatók-e az égést gyorsító tűzveszélyes folyadékok maradványai,	
b) a lefoglalt folyadékok tűzveszélyes folyadéknak minősülnek-e, és azok összefüggésbe hozhatók-e a helyszínről származó égett anyagmaradványokból kimutatott tűzveszélyes folyadékmaradványokkal,	
c) két vagy több ásványolaj-származék közös eredetű-e,	
d) az iratok egyes oldalain található festékanyag milyen fizikai, kémiai tulajdonságokkal rendelkezik, a festékanyagok kereszteződése esetén azok milyen sorrendben keletkeztek, illetve	NBSZ javaslat
e) a vizsgált mintán található-e olyan makro- vagy mikroméretű anyagmaradványok (textilszálak, festék-, műanyag-, üveg-, gumi- és egyéb szilárd anyagmaradványok), amelyek a bűncselekménnyel kapcsolatba hozhatóak,	
f) a vizsgált mintán kimutathatók-e robbanóanyagok, illetve pirotechnikai anyagok nyomai, maradványai,	NBSZ javaslat
g) a vizsgált (ismeretlen) minta fő-, illetve releváns komponensként milyen kémiai anyagokat. vegyületeket tartalmaz,	NBSZ javaslat
a szakértőnek forenzikus vegyészszakértői vizsgálatot kell lefolytatnia.	
Igazságügyi genetikai vizsgálat	
23. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy	
a) a rendkívüli halál bekövetkezésében milyen genetikai tényezők játszottak szerepet,	
b) a biológiai eredetű (anyag)maradvány/minta az élőlények mely fajához, egyedéhez kötődik, illetve	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: hibás (képzavaros) a „nyom” szó alkalmazása drbb: ez viszont így nyelvileg helytelen, javasolom helyette a „maradvány, anyagmaradvány vagy anyagminta” megfogalmazást
c) a helyszínen talált vagy vizsgálat alá vont biológiai eredetű (anyag)maradvány/minta milyen genetikai tulajdonságokkal rendelkezik,	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: hibás (képzavaros) a „nyom” szó alkalmazása drbb: ez viszont így nyelvileg

	helytelen, javasolom helyette a „maradvány, anyagmaradvány vagy anyagminta” megfogalmazást
igazságügyi genetikai vizsgálatot kell elvégezni.	
24. § Genetikai azonosítási, azonosság megállapítási, leszármazási és származás-megállapítási (apaság, anyaság, rokonság) szakkérdésben a sejtmagi, illetve mitokondriális genomban lokalizált egyszerű, összetett és komplex genetikai jellegek alapján adható szakvélemény.	
24/A. §¹⁴ (1) Büntetőeljárás során az emberi DNS-profilokat a DNS-profil meghatározásának szakmai-módszertani követelményeiről szóló rendeletnek megfelelően kell meghatározni.	
(2) A bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített anyagmaradvány vonatkozásában emberi DNS-profilok vizsgálata során a szakvéleményben - a 10. §-ban meghatározottak mellett - meg kell jelölni	
a) vizsgált személy és a biológiai minták DNS-profilját (szakmai ténymegállapítás),	
b) azt, hogy a vizsgált személy és a DNS-minta DNS-profiljai eltérőnek tekinthetőek-e vagy sem, így ennek megfelelően az elvégzett genetikai vizsgálat alátámasztja vagy nem támasztja alá a tisztázni kívánt származást (vélemény), valamint	
c) - megegyező DNS-profilok esetén - a valószínűségi hányados kiszámításával az egyezés valószínűségét, azaz annak bizonyító erejét (vélemény).	
Írásszakértői vizsgálat	
25. § (1) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy	
g) a vizsgálatra küldött kézírás vagy aláírás és a minta alkalmas-e a vizsgálatra,	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: ha nem alkalmas vizsgálatra, az eredeti a-h) pontok létének indokltsága megkérdőjelezhető
a) valamely kézírás vagy aláírás az összehasonlító minták alapján mely személytől vagy szűkebb személyi körtől származik,	
b) különböző kézírások vagy aláírások ugyanazon személytől származnak-e,	
c) a vizsgálatra küldött kézírás vagy aláírás	

¹⁴ Beiktatta: 19/2010. (IV. 30.) IRM rendelet 18. §. Hatályos: 2010. V. 1-től.

ca) eredeti vagy másolat,	
cb) valódi vagy hamisított,	
cc) természetes vagy torzított írással készült,	
d) az iratot, illetve egyes részeit megváltoztatták-e,	
e) az átjavított vagy törölt szöveg eredetileg mit tartalmazott,	
f) a vizsgált kézírás a minták alapján rendhagyó körülmények között készült-e, illetve írásszakértői vizsgálatot kell elvégezni.	
(2) Írógéppel készített szöveg esetében az írásszakértői vizsgálat során értékelni kell azt, hogy az iratot	
a) milyen típusú írógéppel állították elő,	
b) milyen rendszerű (mechanikus, elektromechanikus, elektronikus) írógépen készítették,	
c) meghatározott írógépen írták-e,	
d) egyszeri vagy többszöri befűzéssel készítették-e (tartalmaz-e utólagos hozzáírást), illetve	
e) egy vagy több példányban készítették-e, indigós másolat esetén pedig azt is, hogy a vizsgálatra küldött irat hányadik példány.	
26. § (1) Az írásszakértői vizsgálat a vizsgálatra küldött kézírás vagy aláírás és a próbairás vagy összehasonlítási célra szolgáló (spontán) írásminta egybevetése alapján végezhető el. A kézeredetet az általános és különös sajátosságok mennyiségi és minőségi értékelése alapján kell megállapítani.	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: a vizsgálat során a szakértő egybeveti a kérdéses írások és minták jellemzőit – a vizsgálat nem az egybevetés „alapján” végezhető el
(2) A szakvélemény elkészítéséhez szükséges írásminta felvételében a szakértő a kirendelő szerv kérésére közreműködik.	
(3) Ha a vizsgálandó íráshordozó szállításra nem alkalmas, amennyiben az lehetséges, a szakértő helyszíni vizsgálat, vagy az írásról készített méretarányos fénykép vagy más módon rögzített másolat alapján ad szakvéleményt.	
Okmányszakértői vizsgálat	
27. § (1) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy az okmány vagy okirat	
a) eredeti, hamis vagy részlegesen hamisított,	
b) milyen eljárással készült,	
c) egyes részeit megváltoztatták vagy kicserélték-e,	
d) tartalmaz-e szabad szemmel nem látható írást, benyomódást, elváltozást, amennyiben igen, úgy annak tartalma rekonstruálható-e,	

e) egy vagy több különböző tollal, számítástechnikai, nyomdai vagy egyéb eszközzel készült-e,	
f) egyes részei milyen sorrendben készültek, illetve	
g) bélyegzőlenyomata eredeti vagy hamisított, illetve az adott bélyegzőtől származik-e, okmányszakértői vizsgálatot kell lefolytatni.	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: 1. okmánynak vagy okiratnak nincs bélyegzőlenyomata – de rajta van/lehet bélyegzőlenyomat 2. a vége záró szövegrész
(2) Az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt szakkérdés megválaszolásához szükséges vizsgálatot a szakértő lehetőség szerint az eredeti okmány vagy okirat alapján, összehasonlítással végzi el.	
(3) A bélyegzőlenyomat azonosításához a szakértő kérheti az eredeti vagy a számításba vehető bélyegző vagy lenyomatainak rendelkezésre bocsátását.	
(4) Az okmányokat, okiratokat lehetőség szerint eredeti állapotukban kell megvizsgálni.	
Fegyverek és lőszeres szakértői vizsgálata	
28. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: A 28. § keretének szövegezése – az eredeti a), b), c), d) és h) pontok esetében – egy önmagába visszaforduló mondat. drbb: itt három szövegjavaslat is szerepelt, nem világos, hogy melyik a végleges
a) a vizsgálandó tárgy lőfegyvernek, lőszernek vagy azok fődarabjának, elemének minősül-e,	
b) a fegyver, a töltény vagy azok alkatrésze működőképes, illetve használható állapotban van-e,	
c) a fegyverből leadott lövés, és elsősorban a fegyverből kilőtt lövedék alkalmas-e ember életének a kioltására,	
d) a vizsgált töltényhüvelyek és lövedékek közül melyek lehettek korábban egyazon töltény részei,	
e) a vizsgált lövedéket, illetve hüvely töltetét milyen kaliberjelű, típusú és rendszerű fegyverből lötték ki,	
f) a vizsgált lövedékeket, illetve hüvelyek töltetét egy vagy több fegyverből lötték-e ki,	
g) a talált lövedéket és hüvely töltetét a kérdéses fegyverből lötték-e ki,	
h) a vizsgált, keresendő fegyvert, lőfegyvert más helyszínen használták-e,	
i) a különböző ügyek kapcsán lefoglalt lövedékeket,	drbb: ezt nem foglalja magában az e)

<p>illetve töltényhüvelyek töltetét ugyanabból a fegyverből lötték-e ki,</p>	pont?
<p>j) a tárgyon, illetve ruhadarabon lévő sérülés fegyverből kilőtt lövedéktől származik-e,</p>	
<p>k) melyik a lövés be-, illetőleg kimeneteli nyílása, illetve</p>	
<p>l) milyen körülmények között, így különösen távolságból, testhelyzetből, önkezűleg vagy nem önkezűleg történt a lövés,</p>	
<p>fegyverek és lőszeres szakértői vizsgálatát kell elvégezni.</p>	
	<p>dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: Mivel a rendelet módosítása (új IM r. készítése) idején a tüzserészek a fegyver-szakértők közé vannak besorolva, ám tevékenységük és feladatkörük a klasszikus fegyverszakértői területen működőképtől alapvetően eltérő, célszerű lenne külön szakasz(ok)ban taglalni, milyen kérdések megválaszolására tartozik a kompetenciájukba. drbb: szövegszerű javaslat nincs</p>
<p>29. § A kilőtt lövedéken vagy töltényhüvelyen lévő nyomok alapján történő fegyver-, illetve lőfegyverazonosítás során a szakértőnek meg kell vizsgálnia a rendelkezésére bocsátott,</p>	
<p>a) lövedékeket és töltényhüvelyeket,</p>	
<p>b) fegyvert, lőfegyvert, illetve</p>	
<p>c) lefoglalt töltényeket.</p>	
<p>Fegyverzet vizsgálata</p>	<p>dr. Földi Ferenc nyá. mk. ezredes igazságügyi szakértő javaslatai</p>
<p>29/A. § Ha a szakkérdés nem bűncselekményhez kapcsolódik, hanem más harcászati-műszaki követelmények (a továbbiakban: HMK) kérdéskörében az alábbiak megállapításra irányul, hogy:</p> <p>a) a fegyverekről és lőszeréről szóló 2004. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: Fvt) 1. § (2) bekezdés a) pontjának hatálya alá nem tartozó lőfegyverek és lőszeres műszakilag megfelelők és biztonságosan használhatók-e,</p> <p>b) az a) pontba nem tartozó fegyverzeti eszköz biztonságosan működtethető-e,</p> <p>c) a fegyverzeti eszköz megfelel-e a HMK követelményeknek,</p>	

d) fegyverzeti eszközökkel történő személyi sérüléssel, járó, vagy nem járó, de jelentős mértékű kárt okozó meghibásodások milyen okokból következtek be a fegyverzeti eszközök szakértői vizsgálatát kell elvégezni.	
Lövedék- és repeszálló anyagok és felszerelések vizsgálata	
29/B. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy: a) a lövedék- és/vagy repeszálló anyag, vagy eszköz megfelel-e a gyártó által hivatkozott lövedékállósági nemzetközi, vagy hazai szabványelőírásnak, b) a lövedék- és/vagy repeszálló felszerelés a jótállási és szavatossági (együttesen: biztonsági) idő együttes letelte után megtartotta-e eredeti védelmi képességét, c) mekkora lehet a b) pont szerinti biztonsági idő után a kötelező újra vizsgálat idő-intervallumának mértéke, d) adott esetben mi okozhatta a lövedék, vagy a repeszek áthatolását a védőelemen a lövedék- és repeszálló anyagok és felszerelések – akkreditált laborvizsgálat eredményeire alapozott – szakértői vizsgálatát kell elvégezni.	
Nyomszakértői vizsgálat	
30. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy	
a) láb, fog, egyéb testrész, eszköz, szerszám vagy közlekedési eszköz által hagyott nyomok azonosításra alkalmasak-e,	
b) láb, fog, egyéb testrész, eszköz, szerszám vagy közlekedési eszköz által hagyott nyomokat azonos személy vagy nyomképző hozta-e létre,	
c) a vizsgálatra küldött lábbeli nyomot meghatározott személy által használt lábbeli okozta-e,	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: a személy azonosítása (ti. hogy ki használta a lábbelit) nem nyomszakértői kompetencia – a kérdés nyilvánvalóan a nyom eredetére (a nyomokozó lábbelire) irányul, függetlenül attól, hogy azt kitől foglalták le vagy milyen módon került a kirendelő látóterébe.
d) a vizsgálatra küldött lábbeli nyomot milyen lábbeli hozta létre,	

e) a vizsgálatra küldött zár (lakat) milyen rendszerű, álkulccsal vagy idegen kulccsal kinyitható-e,	
f) észlelhető-e a zárban (lakatban) álkulcs vagy idegen kulcs nyoma, a zár (lakat) felnyitásához, megrongálásához milyen eszközt használtak, ahhoz a vizsgálatra küldött eszközt használták-e,	
g) a feszítő, vágó- és fűrőeszközök vizsgálatánál a nyom egy meghatározott eszközből keletkezett-e,	
h) a vizsgálatra küldött, különálló tárgyak korábban egy egészet képeztek-e,	
i) a közlekedési eszközök nyomai milyen eszköztől keletkeztek, illetve	
j) a közlekedési baleset alkalmával a nyomok, elváltozások kölcsönös nyomképződés során jöttek-e létre,	
	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: kiegészítés az eltávolított számok rekonstrukciójára irányuló eljárással (metallográfia)
nyomszakértői vizsgálatot kell elvégezni.	
31. § (1) A szakértő a rendelkezésére bocsátott, nyomot hagyó vagy nyomot hordozó tárgy vizsgálata alapján, ha pedig az nem szállítható, az arról készített öntvény vagy a nyomok méretarányos fényképei vagy más módszerrel rögzített másolatai alapján ad szakvéleményt.	
(2) Zárakra vonatkozó szakkérdés esetén a szakértő a rendelkezésére bocsátott zár, annak felnyitásához feltehetően használt eszköz, a zár meglévő kulcsai és a feltört zár észleléskori helyzetéről készített fényképfelvétel vagy az arról felvett jegyzőkönyv alapján készíti el a szakvéleményt.	
Daktiloszkópiai szakértői vizsgálat	
32. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy	
a) a talált ujj- vagy tenyéryom azonosításra alkalmas-e,	
b) a talált ujj- vagy tenyéryom kitől származik,	
c) a talált ujj- vagy tenyéryomot más helyszínen is megtalálták-e, illetve	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: bele lehetne magyarázni, hogy a nyom (egy adott nyomhordozón) akár több helyen is előkerülhet – de a nyomok „utaztatása” nyilvánvalóan nem gyakorlat
d) a daktiloszkópiai nyilvántartás alapján	dr. Tóth István igazságügyi

<p>megállapítható-e az ismeretlen személy kiléte vagy a vizsgálattal érintett személy személyazonossága</p>	<p>fegyverszakértő: Nem a nyilvántartás „alapján”, hanem a személytől levett ujj- és tenyéryomatok valamint a nyilvántartásban tárolt ujj- és tenyéryomatok jellemzőinek összehasonlításával.</p>
<p>daktiloszkópiai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.</p>	
<p>32/A. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy</p> <p>a) a vizsgálandó tárgy robbanóanyag, robbanószernek, robbantó készüléknek, robbanószerkezetnek vagy azok fődarabjának, elemének minősül-e,</p> <p>b) a robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek vagy azok alkatrészei működőképes-e, illetve használható állapotban van-e,</p> <p>c) a robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek alkalmasak-e (ember)élet kioltására,</p> <p>d) a vizsgált robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek milyen típusúak, mikor, hol gyártották, vagy gyárthatták, volt-e rendszeresítve, alkalmazásba véve, vagy valamely hatóság által engedélyezve,</p> <p>e) a vizsgált robbanóanyagokat, robbanószerkezeteket, robbantó készülékeket, robbanószerkezeteket más helyszínen használták-e,</p> <p>f) a különböző ügyek kapcsán lefoglalt robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek azonos sorozatból, gyártásból származik-e,</p> <p>g) a tárgyon, illetve ruhadarabon lévő sérülés robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek elműködéséből származik-e,</p> <p>h) milyen körülmények között történt a robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek elműködése, elműködtetése, robbanóanyagok, robbanószer, robbantó készülékek, robbanószerkezetek szakértői vizsgálatot kell elvégezni.</p>	<p>Rázsó Sándor igazságügyi szakértő javaslata</p>
<p>33. § (1) A szakértő a rendelkezésére bocsátott ujj- vagy tenyéryomat lap és az ujj- vagy tenyéryomot hordozó tárgy - ennek hiányában a tárgyról készült lenyomat és fényképfelvétel - daktiloszkópiai vizsgálata alapján ad szakvéleményt.</p>	

(2) A nyomhordozó tárgyat oly módon kell csomagolni, hogy az ujj- vagy tenyérynem a sérüléstől védve legyen.	
Forenzikus fizikai vizsgálat	
34. § Ha a szakkérdés	
a) a fémtárgyak, ötvözetek, üvegszemcsék fizikai tulajdonságainak, elemi összetételének meghatározásával történő azonosítására,	
b) a közlekedési balesetben résztvevő járművek világítótesteinek a baleset időpontjában fennálló üzemmódjának megállapítására,	
c) elektromos tűz gyanúja esetén a rézvezetékben rövidzár miatt létrejött ömleny keletkezési körülményeinek megállapítására,	
d) fizikai vagy matematikai módszerek alkalmazásával tényesemények lehetséges bekövetkezési módozatainak meghatározására, vagy	
e) lövésből származó gyúelegy maradványok szennyeződésmintából való kimutatására	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő: az általam kék színnel betoldott pont összhangban van az IRM rendelet 28. §-ához (fegyverszakértői rész) írt javaslatommal [ott e) pont] egyeztetni az NSzKK fizikus szakértőivel!
irányul, forenzikus fizikai vizsgálatot kell lefolytatni.	
Forenzikus geológiai vizsgálat	
35. § Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy a vizsgálati tárgyon megtalálható-e a helyszíni vagy összehasonlító mintával egyező összetételű természetes keletkezésű ásványos anyag, építőanyag-törmelék, salakmaradvány, kerámiadarab, durva- és finomkerámia-ipari termékből származó anyagmaradvány, forenzikus geológiai vizsgálatot kell lefolytatni.	dr. Tóth István igazságügyi fegyverszakértő
Forenzikus botanikai vizsgálat	
36. § A forenzikus botanikai vizsgálat növénymaradványok összehasonlítására, azonosítására, eredetének, származási helyének megállapítására irányul.	

Kriminalisztikai nyelvész szakértői vizsgálat	NBSZ javaslat
<p>36/A. § (1) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy a vizsgálatra küldött - kézírással, írógéppel, számítógéppel, ragasztással, betűsablonnal stb. készített - fenyegető, zsaroló, zaklató, rágalmozó, becsületsértő stb. szöveg (levél, e-mail, SMS, chat- és fórumbejegyzés, poszt, komment, IM (=Instant Messaging) keretében létrejövő szöveg stb.)</p> <p>a) fogalmazója egy vagy több személy-e, b) fogalmazója és kivitelezője ugyanazon személy-e (a szöveg diktált vagy másolt-e), c) fogalmazó-szerzője milyen nemű, életkorú, iskolázottságú, műveltségű, anyanyelvű, nyelvi környezetű, születési, ill. lakóhelyű, motiváltságú, stb. személy, d) torzított-e,</p> <p>kriminalisztikai nyelvész szakértői vizsgálatot kell elvégezni.</p> <p>(2) Ha a szakkérdés annak megállapítására irányul, hogy több inkriminátum fogalmazó-szerzője ugyanaz a személy-e vagy az inkriminátum(ok) fogalmazó-szerzője azonos lehet-e egy konkrét személlyel (potenciális fogalmazó-szerző), akkor a spontán szövegminták és az inkriminátum(ok) összehasonlító nyelvész szakértői vizsgálatát kell elvégezni.</p>	
Kriminalisztikai hangtechnikai szakértői vizsgálat	NBSZ javaslat
<p>36/B. § Ha a szakkérdés</p> <p>a) beszéd alapján történő személyazonosság megállapítására, b) a hangfelvételen zaj- és torzítás-csökkentés elvégzésére, a beszédérthetőség növelésére, c) a hangfelvételen szereplő beszéd írásban - a hangtechnikai szakértői véleményben - történő rögzítésére, d) a hangfelvétel eredetiségének megállapítására, a manipuláció jeleinek felfedezésére, e) egyéb, a hangfelvétellel kapcsolatos szakértői feladat (konvertálás, másolás, háttérzaj-elemzés stb.) elvégzésére</p> <p>irányul, kriminalisztikai hangtechnikai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.</p>	

<p style="text-align: center;">Kriminálisztikai foto-videotechnikai szakértői vizsgálat</p>	<p style="text-align: center;">NBSZ javaslat</p>
<p>36/C. § Ha a szakkérdés</p> <p>a) analóg- és digitális foto-video anyagok információ-tartalmának értékelése, feldolgozása, képjavítása,</p> <p>b) különféle speciális foto-video formátumok átalakítása, általános alkalmazásokkal elérhetővé tétele,</p> <p>c) többkamerás biztonsági rendszerekkel folyamatában készült felvételekből egy bizonyos eseménysor kiemelése (demultiplexelés), esemény-detektálás, eseménysor térbeli és időbeli elemzése,</p> <p>d) gépjárművek forgalmi rendszámának, egyedi és típusjellemzőinek megállapítása,</p> <p>e) azonosításra alkalmas tárgyak egyedi sajátosságainak megállapítása,</p> <p>f) személyazonosítás az emberi külső és egyéb ismérvek alapján, arcösszehasonlítás, egyedi jellemzők (pl. testmagasság) megállapítása,</p> <p>g) foto- és video-felvételek eredetiségének, esetleges manipuláltságának elemzése,</p> <p>kriminálisztikai foto-videotechnikai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.</p>	
<p style="text-align: center;">Kriminálisztikai informatikai szakértés</p>	<p style="text-align: center;">NBSZ javaslat</p>
<p>36/D. § Ha a szakkérdés</p> <p>a) az operációs rendszer adatai (dátum, idő, nyelv, szolgáltatások stb.),</p> <p>b) telepített és törölt szoftverek,</p> <p>d) törölt állományok helyreállítása,</p> <p>e) állományok metaadatai (a keletkezés, a módosítás és az utolsó hozzáférés dátuma, időpontja; a készítő felhasználói adatai; a formátumtípustól függő egyéb adatok stb.),</p> <p>f) az eszközök működési ideje (ki/bekapcsolás),</p> <p>g) a bejelentkezett felhasználói fiókok (nem felhasználók!) azonosítói,</p> <p>h) eltárolt böngészési előzmények, elektronikus levelek kinyerése,</p> <p>i) szöveges üzenetküldési (chat) tartalom kinyerése naplókából,</p> <p>j) rosszindulatú szoftverek jelenléte, tevékenysége,</p> <p>k) kulcsszavak jelenléte, szinkronizált mobil eszközök adatai, kapcsolatlistái stb.</p>	

megállapítása, elemzése. akkor kriminalisztikai informatikai szakértői vizsgálatot kell elvégezni.	
Kriminalisztikai mobilkommunikációs eszköz szakértés	NBSZ javaslat
<p>36/E. § Ha a szakkérdés</p> <p>a) előfizetői SIM/UICC adatok (IMSI), készülékazonosító adatok (IMEI),</p> <p>b) hívásadatok (beérkezett, kimenő, nem fogadott stb.),</p> <p>c) telefonos és hálózati kapcsolatlisták, Wi-Fi, Bluetooth azonosító adatok (hálózatnevek, eszközpárosítás),</p> <p>d) geolokációs (GPS) adatok, az operációs rendszer adatai (dátum, idő, nyelv, szolgáltatások stb.),</p> <p>e) telepített és törölt szoftverek,</p> <p>f) törölt rövid szöveges üzenetek (SMS) helyreállítása,</p> <p>g) törölt állományok helyreállítása,</p> <p>h) állományok metaadatai (a keletkezés, a módosítás és az utolsó hozzáférés dátuma, időpontja, a készítő felhasználói adatai; a formátumtípustól függő egyéb adatok stb.),</p> <p>i) az eszközök működési ideje (ki/bekapcsolás) megállapítása, elemzése, akkor kriminalisztikai mobilkommunikációs eszköz szakértői vizsgálatot kell elvégezni.</p>	
Közlekedési szakértői vizsgálat	
<p>37. § (1) A közúti közlekedési balesetre vonatkozó szakvéleményben állást kell foglalni a baleset műszaki és forgalmi okairól, valamint a baleset elkerülhetőségéről.</p>	
<p>(2) A kirendelt szakértő a baleset helyszíni vizsgálatában részt vehet, melynek során a szakvélemény elkészítéséhez szükséges adatok, tények feltárása és összegyűjtése érdekében a helyszínrajz elkészítése vagy a helyszín egyéb technikai eszközzel történő rögzítése során a szemlebizottság számára - a rögzítési módszerre és amennyiben indokolt, a képi rögzítéshez az eredeti állapot visszaállíthatóságának biztosításával a helyszín átmeneti megváltoztatására vonatkozóan is - javaslatot tehet.</p>	
<p>(3) A szakvéleményben az eseményhez igazodva értékelni kell</p>	

a) az időjárással, a környezet megvilágításával, az út állapotával, a be- és kiláthatósággal, a jármű és rakománya sajátosságaival,	
b) a baleset előtti sebességgel, a fék- és sodródási nyomokkal, valamint a sebesség megváltozásában szerepet játszó tényezőkkel, az ütközés, illetve elütés helyével és	
c) a jármű állapotával, az esetleges műszaki meghibásodás eredetével, jellegével és a baleset bekövetkezésében való közrehatásának mértékével, észlelhetőségével, a járműnek a balesetből eredő rongálódásaival és azok keletkezésének módjával, a jármű mozgásállapotával	
kapcsolatos körülményeket.	
(4) A teljes járműről és a jármű balesetnél közreható részeiről a vizsgálat során - amennyiben lehetséges - külső és belső fényképfelvételt kell készíteni, és azt - a szakértő rendelkezésére bocsátott, helyszínről készített helyszínrajzzal vagy fényképfelvétellel együtt - a méretek feltüntetésével a szakvéleményhez csatolni kell.	
(5) Ha a szakértő a baleset helyszínén utólag vizsgálatot végez, erre a szakvéleményben utalnia kell.	
(6) Az (1)-(5) bekezdésekben foglalt rendelkezéseket a vasúti, vízi vagy légi közlekedési balesettel kapcsolatos szakvéleményre is megfelelően alkalmazni kell.	
(7) A szakértő kérheti, hogy a kirendelő szerv a közlekedési baleseti ügyben külön jogszabály alapján lefolytatott vizsgálat anyagát a rendelkezésére bocsássa.	
38. § Gépjármű értékének megállapításáról adott szakvéleménynek tartalmaznia kell a jármű gyártmányára, gyártásának idejére, a jármű állapotára (javításokra, megtett kilométerek számára, elszenvedett közlekedési balesetekre) vonatkozó megállapításokat.	
39. § Ha a szakértő a vizsgálatához számítógépes programot is igénybe vesz, a szakvéleménynek tartalmaznia kell a program megnevezését és a vizsgálatához használt főbb kiindulási adatokat.	
Munkabiztonsági szakértői vizsgálat	
40. § (1) Munkabalesettel kapcsolatban adott szakvéleményben - lehetőleg a munkabaleset	..amennyiben az a körülményekből következően elvárható, illetve

időpontjának megfelelő állapotban - pontos, méretarányos helyszínrajzon kell feltüntetni a munkabaleset helyszínét, a balesetnél szerepet játszó gépek, berendezések, eszközök, személyek leírását és helyzetét.	szükséges.... (indoklás: a legritkábban van erre szükség, az előkészítő iratok, vagy más nyomozati/felügyelési dokumentumok egyébként már tartalmazhatják- nem itt van a lényeg, és méretarányos rajzot évek után képtelenség alkotni pl. egy ingatlan eladás után, a feladat csak a helyszínen tartózkodóktól várható el, az nem mindig a szakértő)
(2) A szakvéleményben értékelni kell, hogy	...többek közt.... (mivel ez csak kiegészítő követelmény)
a) mennyiben tettek eleget a munkabiztonsággal kapcsolatos feladataiknak azok a személyek, akik a jogszabályok, munkabiztonsági rendelkezések és az adott foglalkozás gyakorlatban kialakult szabályainak megtartásáért szervezetszerűen felelősek, vagy közrehatottak a munkabaleset bekövetkezésében,	
b) a munkáltató szervezeti felépítésével vagy üzemviteli gyakorlatával kapcsolatos hiányosság közrehatott-e a munkabaleset bekövetkezésében.	
(3) A szakvéleményben fel kell tüntetni a munkabalesetet megelőzően tartott munkabiztonsági ellenőrzések és vizsgálatok időpontjait, az ellenőrzések és vizsgálatok jegyzőkönyveinek a munkabalesettel összefüggésbe hozható megállapításait, valamint a munkavédelmi oktatásra vonatkozó adatokat.	
Ingatlan-értékbecslői vizsgálat¹⁵	
40/A. §¹⁶ (1) Ha a szakkérdés	
a) beépíthető telek,	
b) lakóépülettel beépített ingatlan vagy	
c) nem lakás céljára szolgáló épülettel beépített ingatlan	
értékének megállapítására irányul, ingatlan-értékbecslés szakértői vizsgálatot kell végezni.	
(2) Ha a kirendelés másként nem rendelkezik, a szakértő az ingatlan értékének megállapítása során figyelembe veszi az ingatlan környezetét, elhelyezkedését, az építmény mennyiségi, minőségi jellemzőit, az ingatlan műszaki paramétereit, korát és állapotát, és az adott ingatlantól függően az egyéb,	

¹⁵ Beiktatta: 31/2012. (VI. 29.) KIM rendelet 16. § (3). Hatályos: 2012. VII. 7-től.

¹⁶ Beiktatta: 31/2012. (VI. 29.) KIM rendelet 16. § (3). Hatályos: 2012. VII. 7-től.

értéket befolyásoló tényezőket.	
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	
41. § Ez a rendelet 2009. január 1-jén lép hatályba.	

Melléklet a 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelethez

IGAZOLÁS tanú szakértői vizsgálaton való megjelenéséről

Alulírott (a szakértő neve)
..... (a szakértő nyilvántartási száma)
igazolom, hogy az általam lefolytatott szakértői vizsgálaton az alábbi ügyben a jelen igazoláson megnevezett tanú megjelenésére került sor.

1. A vizsgálatot elrendelő szerv neve		
2. A kirendelés ügyszáma		
3. A tanú	a) neve	
	b) lakcíme	
4. A vizsgálat	a) helye	
	b) időpontja év..... hónap nap
5. A tanú által a vizsgálaton eltöltött időtartam	 óra perc
6. A tanú kíséreléssel érkezett	b) ☐ Igen ☐ Nem	
7. A tanú által a vizsgálaton történő megjelenéséhez igénybe vett közlekedési eszköz	☐ Gépjármű ☐ Vasút ☐ Helyközi buszjárat ☐ Helyi tömegközlekedési eszköz ☐ Komp ☐ Egyéb:	

Ezt az igazolást a tanú költségtérítésének megállapítása céljából állítottam ki.

Kelt: év hónap nap

P. H.

.....
szakértő aláírása